

Másnap nyoma sem volt a töröknek Visegrád alatt. A provinciális Tedeumra gyűjtötte össze a vár népét. Dél tájban hozták hírül, hogy a török sereg mind egy szálig átkelt a Dunán s a szultán fölégette a hajóhidat háta mögött. S a pálosok még aznap útra keltek s ahogy bevonultak, ugyanilyen rendbe vitték vissza körmenetben *szent ereklyéiket* az erdős hegyek ösvényein át, elhagyott kolostoraikba. A budai hegyek között épült Szent Lőrinc-kolostorba hozták a szent koronát is. Ők védték meg, ők őrizték meg!

Remete Szent Pál kiváltképpenvaló Attyok és Pátrónusok a Kisdedeknek

Irta: balázsfalvi Orosz Ferenc pálos perjel¹

Egyéb és nem kevés ajándékok, Privilegiumok között, mellyekkel Isten ő Szent Felsege az ő kisded és alázatos szolgáját, Pált, hólta után meg-ajándékozta, úgy tesz, hogy kiváltképpen reája biztalégyen, hogy kisdedekre és tsetsemő gyermekekre gondot viselne s Oltalmazójok, Attyok és Pátrónusok lenne nekik.

Nints-is különben: mert valamint hogy a Felseges Jutalmazótul külömb-külob Szentek külömb-féle ajándékokat s tiszteteket vette, hogy t. i. egyik a vizek veszedelmiben; másik a tűz-támadásban; az embereknek segítőjek; ez maga minden nyavalyában és nyomoruságban; emez más szükségekben, háboruságokban, szorongatásokban és veszedelmekben Oltalmazójok és Pátrónusok lenne: ugy szintén Pál is, egyéb sok ajándékokon kívül, midőn mindeneknek mindenné lött, kiváltképpen-való tisztet vett Istentül, hogy a kisdedeknek Attyok és Pátrónusok; sőt a betegeknek egészségek, a meg-hólt gyermekeknek életek és a szomorú Szüléknek vigasztalások lenne.

Ugyan ezen hivataljának és tisztinek

¹ Egy fejezet P. Orosz Ferenc könyvéből, melynek barokkosan hosszú címe: «Egyedülvalóságnak ékessége, az az Tebais-béli Dütsösséges Szent Pál Pátriárkának, Remeték Fejedelmének és Mesterének Élete és Halála, stb.» (Nagyszombat, 1754, Akadémiának bötüivel.)

kell tulajdonítani, a mi 1500-dik esztendő táján P. Ebese Gáspár Szent Pál koporsója őrzője és P. Tsanádi Albert ott-való Prédikátornak idejében történt; mellyről az előbbenyi Tzikkelyben említett Autor (P. Hadnagy Bálint, pálos prédikátor) így ír:

Ezen két szerzetet Szent Pál Kápolnájában bizonyos Nemes ember üdvezelvén, így szólította meg: Láttátok-e Tisztelendő Atyák amaz Asszont két esztendő Leánykájával a koporsó körül járni? felelvén ezek, hogy látták, ő utánna veti: Az az Asszony az én Feleségem, kinek a leánya tegnap véletlenül meg-betegedvén, azon-közbe, hogy én Templomba mentem-va Misét halgatni, hirtelen meg-hólt-va, kinek midőn hólt teste mellet az Anya siránkoznék, gyakran könnyhullatási között eszébe jutnak neki Ditsőséges Sz. Pálnak sok rend-béli segedelmi; hozzá azért tellyes hittel és reménységgel folyamlik, szent esedezéséért könyörögvén s fogadást tett, hogy magával ide elhozandgya őtet, ha Sz. Pál érdemeiért méltóztatik őtet az Irgalmas Kegyelmes Isten ismét életre hozni. Halálát azonban a szomorú hír tudtomra adgya, mellyet értvén el-isszonyodtam, úgy, hogy a hajam szálai is fel-állottak s alig tudtam valamit mondani és mi tévő lennék, nem tudtam magamnak tanátsot adni: hanem osztán, a mint vélem, azon lélek, melly a Feleségemnek jelen nem létemben, nekem is elmémbe ihlelvén, Sz. Pálnak alázatosan könyörögtem; így térvén haza, ezen leányomat, a kit szemlélték, élni találtam vissza-térittetvén testetskéjéül el-váltt lelke. Most azért fogadásainkat meg-adni sietséggel jöttünk, olly nagy jó-tetemenyért hálákat adván és az Urat ditsóitvén, ki az ő Szent által az emberekben olly jeles tselekedeteket tselekszik. Mellyeket halván és a dolog valóságának jól végére menvén, ezen Tsudát az esztendőnként történt és történendő dolgokat fel-jegyző könyvbe a fellyeb említett Páterek híven be-írták.

Más Peth Városából-való egy esztendő tsetsemő gyermek, azért, hogy beteges állapottya miatt az Anyának emlőit megutálta, egy egész hétig nem szopván, holott őtet a szomorú Anya tulajdon ölen vitte-vólna Sz. Pál Teteminek látogatására, a Templom ajtója előtt, mely éppen akkor dél után zárva vala, meg-hala; nagyon el-isszonyoda az asszony: de minekutánna egy istenfélő jámbor asszonymnak tanáts-adásából, Istenbe és Szent Pál érdemeibe vetvén reménységét, tizen-öt Miatyánkot és annyi Angyali Üdvözetet mondott-vólna, azonnal láttaték a gyermek az Anya emlőit keresni s következendőképpen életre és egészségére térni. A Sz. Pál koporsójának Szerzetes Őrzői, kik e dolgot meg-írták, azon gyermeket egynéhány esztendőnek eltelése után még élni látták.

1409-dik esztendőben Sz. Orbán napján, Buda Városában azon házban, mellyben a Szent Atyának tetemi a háború miatt nyugovának, egy esztendő gyermeketske, bizonyos Asztalos embernek a fia, vízzel teli medentzébe, éppen fenékgig, fejjel bele esvén, az Annyátul egy fertály óra mulva hóltan huzattatott-ki belőle; de holott

azon keserves Anya dütsőséges Sz. Pálhoz folyamlott érette, a sok embernek jelenlétiben azonnal életre térítettet.

1467-dik esztendőben ugyan ottan Budán, Szent Bertalan Apostol estin, a Szerzet Confráterének, Keszy János Nemes embernek a Leánya bizonyos magos garáditsrul gyenge idejének vigyázatlanságából le-esvén s nyakát szakasztván, a lelkét azonnal ki-adta, mellyet látván az Anya, sírásra fakada és azonba halván, mennyi Tsudát tenne az Isten az ő szolgája által, fogadást téssen, hogy, ha meg-hólt leánya Sz. Pál érdemi által ismét életre térítettik, vele együtt hálát adni el-fog Sz. Koporsójához menni. Alig mondotta ki ezen szókat, már is a leányzó, melly harmad-fél óráig semmi lélekzetet nem vévén, mintha mély álombul fel-serkent-vólna, a pádimentomrul, ahol a keresztények szokása szerint már halotti temetéshez el-készítettvén, hanyatt fekütt-vala, fel-kelvén talpra áll, kit a megvigasztaltatott Anya örömmel meg-ölelvén, először tsókolgatta, azután pedig a Dütsőséges Szűz Születése Napjának Octávája alatt, vele együtt fogadása szerént, bé-mutatandó bizonyos ajándékokkal említett Sz. Pál Koporsójához menvén, hálá-adásnak okáért Sz. Pálrul egynehány misét szolgáltatott.

1485-dik esztendőben Pétsi Püspökség Megyéjében lévő Körtvélyes nevű faluban egy ött esztendős gyermek, minek utánna Bátáru betegen visszatért volna szüleiével, megsúlyosodván nyavalyája, ártatlan lelkét ki-botsátotta; de holott a szülei fogadást tettenek, hogy azon fiokat a végre, hogy ismét megéledne, Sz. Pál Koporsójához el-viszik, minek-előtte lepedőbe takarták és szekérre tették-vólna hólt testetskéjét s vele együtt Szent Lőrincz Temploma felé, ahol Sz. Pál Teste fekszik vala, meg-indultak-vólna, legottan a gyermek ortzája pirosodni és a szemei meg-nyilni kezdenek, végre a lelke a halál árnyékából testetskéjébe térni tapasztaltott, mellyel a szüleinek álmélkodással egyelített nagy örömet szerzett, kik is ött esztendő mulva Sz. Pál Koporsójához menvén, az ott lakó szerzetesek jelenlétiben tartozó hálá-adásokat le-tették.

1487-dik esztendőben, Egri Püspökség Megyéjében, Rárád nevű faluban, egy nyóltz esztendős gyermek téli üdőben magával egy üdösökkel tsuszkorálván s a jég alatta hirtelen le-szakadván, a víz fenekére esett, kit az Anya egy óra mulva azon falubéliek segítségével, vízzel tele lévő kihúzáván, minek-utánna Remete Sz. Pált szüntelen kérné, hogy Istentől néki életet nyerne, őtet a hóltak földéről életre térni érdemlette nagy örömmel látni.

Ismét más kilentz esztendős gyermek, kinek neve János, bizonyos Várad szütsnek a fia, Petze nevű folyó vízbe véletlenül bele-esvén s a víznek sebes folyásátul el-ragadtatván, a víz partján végtére a szüleitől halva találtatott; kit már el-akarnak-vala a Plébániához tartozandó Sz. Mihály Templomában temetni, mindazon-által hogy attul megmentetnék, az édes Attya, ki azon éjjel a hólt test mellett vigyáz-vala, Remete Sz. Pálhoz fogadást tévén, gyer-

mekének fel-támasztásáért könyörög-vala néki: Oh imádságnak tsodálatos ereje! mert éjféلكor azon meghólt gyermek mindenek láttára újonnan meg-éledvén, a koporsóbul fel-támadt és az el-rémült Attyához járult, kivel (a Havi B. Asszonynak Innepe közelgetvén) Remete Sz. Pál koporsójához sieté nagy jó-téteményét meghálálni.

Nagy könyvé lenne ez a kis munkátska, ha minden nyert gyógyulásnak példáit, ám-

Kispálos.

bár tsak sommában is, elő-kellenék hozni. Mert, ugy-mond az említett P. Bálint, *ide s tova a Kápolna falain számtalan sok Tsudák jügnék: mennyi tsuda történt-légyen pedig elej-tül-fogva, azt egyedül az Isten tudgya.*¹

¹ E csodák következtében ösidőktől fogva a mai napig szokás kis gyermekeknek Remete Szent Pál különös oltalmába való ajánlása. Ezeknek a rendi ruhába való öltöztetésére már 1514-ben szép szer-tartások vannak előírva Miskönyvünkben, melyeket legutóbb kiadott Szer-tartáskönyvünkben is megtalálunk. Egy ilyen «kispálos» fényképét közöljük.